

FATHER DIVINE, EEN OPRECHTE CHARLATAN?

Amerika heeft veel controversiële figuren voortgebracht. Wereldberoemd in eigen land maar volstrekt onbekend in de rest van de wereld. Een van dezen was Father Divine, een evangelist die zijn hoogtijdagen kende in de jaren 1930/1940. De door hem gebruikte auto, een Duesenberg "J" is in het Museum te bewonderen.

Het gaat te ver om [Father Divine](#) als uiterst controversieel te beschrijven. Kleurrijk is wellicht beter. Dat er verschillend over hem gedacht werd is niettemin overduidelijk. Te beginnen met de goede kant. Hij was een "equal rights"-voorvechter, die zich dus sterk maakte voor gelijke rechten voor kleurlingen, zoals hijzelf. Het is natuurlijk moeilijk vast te stellen of zijn werk concreet effect heeft gehad maar dat deze materie middels allerlei acties in de publiciteit kwam heeft niet tegen hem gewerkt. Daarnaast deed hij goed werk voor de minderbedeelden in het algemeen, vooral in New York. De donaties die hij in ruime mate ontving werden aangewend om goedkope woonruimte voor zijn volgelingen te verschaffen evenals het creëren van banen voor deze doelgroep. De donkere kant van zijn leven was het regelmatige contact met justitie wat meerdere veroordelingen opleverde.

Het begin.

De geboortenaam van Father Divine is niet bekend. Waarschijnlijk was hij een kind uit een voormalig slavengezin uit de Amerikaanse staat Georgia. Hij kwam al op jeugdige leeftijd in contact met de Bijbel en ontleende daaruit veel materiaal dat hij in preken gebruikte. Zijn spreekvaardigheid was zeer groot, wat ertoe leidde dat hij al snel de nodige volgelingen had. Father Divine was een van de namen waaronder hij bekend stond. Zelf noemde hij zich "De Boodschapper" (The Messenger) omdat hij in zichzelf de verpersoonlijking van God zag. Zijn gedachtengoed omvatte totale abstinentie (geen drank, niet roken, geen seks en dergelijke). Wel was hij getrouwd met een vrouw aanzienlijk ouder dan hijzelf (uiteraard Mother Divine genoemd) maar daar bleef het ook bij, ondanks diverse verdachtmakingen. Gelet op zijn filosofie had hij dan ook geen kinderen. Volgens de "bladen" uit die tijd was zijn ego daarentegen omgekeerd evenredig met zijn postuur; hij was slechts 1,55 meter lang!

Hij trok naar New York waar de "beweging" sterk groeide en zeker niet alleen onder de kleurlingen. Vele blanken zagen wel iets in zijn wereldvisie. Bedacht moet worden dat Amerika in die tijd een zware crisis doormaakte, iets wat vaak een vruchtbare voedingsbodem is voor afwijkend denken.

Geheel in lijn met zijn woorden had Father Divine geen persoonlijke eigendommen. Hij kreeg van alles "ter beschikking" gesteld door zijn volgelingen. Dit resulteerde in een voor die tijd luxueuze levensstijl. Zo was het ook met de auto in het Louwman Museum, welke hem geschonken werd door een van zijn volgelingen, Hunt genaamd, die de auto bestelde bij de gerenommeerde carrosseriebouwer Bohmann en Schwartz uit Californie. Toen de auto gereed was en werd overgedragen aan Father Divine, kon de gulle gever helaas niet aanwezig zijn. Hij verbleef gedurende een periode van drie jaar "elders" op kosten van de Amerikaanse overheid.

Duesenberg model "J" The Throne car

Dit brengt ons op de schaduwzijde van Father Divine. Zijn contacten met de politie waren zeker in zijn beginperiode frequent. Hij woonde in een fraai huis op wat thans Long Island (buiten New York) is in een geheel blanke wijk. Het gerucht wil dat een Amerikaan van Duitse herkomst het huis exclusief aan "een gekleurd persoon" aanbood om zo zijn buurman, met wie hij op voet van vijandigheid leefde, te sarren. Dit plan lukte wonderwel!

Zo werd tijdens een bijeenkomst die wat "levendig"verliep, de in het huis aanwezige congregatie opgepakt door de politie en afgevoerd naar het bureau. Een aantal mensen werd beboet. Deze werd door Father Divine betaald met een briefje van \$ 500,--, welke men niet kon wisselen! Anderen bekenden niet, waaronder Father Divine (bij deze gelegenheid noemde hij zich John Doe, alias God). Hij werd veroordeeld tot een jaar cel. De vonnis wijzende rechter overleed kort daarop, wat gezien werd als wraak van de Hoogste. Dat deze rechter hartpatiënt was werd even "vergeten". Deze straf werd later in hoger beroep teniet gedaan.

Bij een andere gelegenheid moest hij vluchten uit de staat New York en vestigde zich in Connecticut. Desondanks ging hij zondags "gewoon" naar New York om voor zijn aanhangers te prediken. Dit kon omdat op zondag in New York, ingevolge de plaatselijke verordeningen, geen aanhoudingen plaats mochten vinden!

Midden jaren dertig begon het steeds meer te rommelen binnen de Beweging, hetgeen het aantal leden, ooit "geschat" op 2 miljoen maar waarschijnlijk nooit meer dan 100.000, sterk deed slinken. De levensstijl van Father Divine had hier desondanks niet onder te lijden.

Na het overlijden van Mother Divine (die zoals gezegd een stuk ouder was dan hijzelf) trouwde hij met een veel jonger iemand, hetgeen niet door iedereen "begrepen" werd!. Zijn preken waren nog steeds anti-racistisch en voor die tijd progressief.

Father Divine had zijn persoonlijke situatie goed onder controle. Zelf had hij geen aardse bezittingen, hetgeen in conflictsituaties erg handig kon zijn. Wel had hij te maken met

teruglopende belangstelling voor zijn preken. Hij verhuisde eind jaren veertig naar de omgeving van Pittsburgh (uiteeraard in een ter beschikking gestelde woning) en zette van daar uit zijn werk voort. De populaire pers verloor hem uit het oog, hetgeen zijn aantal volgers niet ten goede kwam.

Eén van de huizen van Father Divine

Hij stierf in 1965 op onduidelijke leeftijd

Peter Helbach